Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Beretning

om

Agger Kirkes

Opbyggelse og Indvielse.

1839.

Beretning

om

Ager Kirkes

Opbyggelse og Indvielse.

Udgivet

tilligemed **Biskoppens Indvielsestale** og Pastor **St. St. Blichers Psalme** samt en **Extract af Regnskabet** over Indtægter og Udgifter

af

Peder Lauritz Ingerslew

Sognepraest for Vestervig og Agger Menigheder samt Districtsprovst for Nees og Hassing Herreder.

Kjobenhavn 1839.

Paa den **Gyldendalske Boghandlings** Forlag.

Trykt hos Directeur **Jens Hostrup Schultz**,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Beretning om Agger Kirkes Opbyggelse og Indvielse.

Jo sjeldnere der i vore Dage bygges nye Kirker, og jo vanskeligere det paa sine Steder falder at holde de gamle i sømmelig Stand, desto mere almindelig Deeltagelse tør man vist haabe for Offentliggjørelsen af en Beretning om, hvorledes det ogsaa nu ved Herrens Naade kunde lykkes at faae en ny Kirke opført for en fattig Menighed, uden dertil at have andre Pengemidler, end dem, der ved offentlig Godgjørenhed kunde tilveiebringes; og denne Deeltagelse maa forøges, naar det bliver vitterligt, at den Menighed, som en Tidlang har savnet sin egen Kirke, i Gjerningen udviser, at den ved at sætte Priis paa Kirkens Goder. Da jeg nu alt i nogen Tid har gjort den glædelige Erfaring om Agger Menighed, at Mængden af dens Medlemmer ved en meer end almindelig flittig og ordentlig Afbenyttelse af den paa ny aabnede Gudstjeneste i egen Kirke, udviser sin Skjønsomhed for dette Gode, føler jeg mig forpligtet til, foruden at aflægge offentlig Regnskab for de til Agger Kirkebygning indkomne Bidrag og disses Anvendelse, tillige at gjøre mine Landsmænd i Almindelighed og Agger Kirkes

Velgjørere i Særdeleshed bekjendte med, hvorledes det med denne Kirkebygning i det Hele er tilgaaet, og hvorvidt den dermed tilsigtede Hensigt er opnaaet, saavelsom og at tilføie et Par Ord om Kirkens Indvielse, og, med min Biskops Tilladelse, bekjendtgjøre de ved denne Leilighed holdte Taler.

I Aaret 1831 blev den gamle Kirke, beliggende ved Stranden uden for Vester Agger By, erklæret for ubrugelig, da den næsten var undermineret af Havet, men først i Aaret 1834 blev Resten af Bygningen bortsolgt til Nedbrydelse. Som Følge heraf maatte nu Agger Sogns Menighed holde sin Gudstjeneste i Vestervig Kirke, som ligger $\frac{3}{4}$ Miil fra Sognets nærmeste By, hvilken midlertidige Foranstaltning jeg imidlertid strax ved min Embedstiltrædelse i Efteraaret 1834 fandt forbunden med megen Ulempe, hvorfor jeg og strax følte Nødvendigheden af, saasnart som mueligt at arbeide paa igjen at forskaffe Sognet sin egen Kirke. Thi ikke at tale om, at Agger Menighed, som har saa meget Eiendommeligt ved sig og fra Arildstid har udgjort et eget Samfund, aldrig vilde have følt sig rigtig hjemme i den fremmede Kirke, selv om denne store Kirke havde kunnet afgive tilstrækkelig og bequem Plads til saamange Mennesker, saa vilde og under denne Forening de Gamle, de Skrøbelige og Børnene næsten aldeles være blevne udelukte fra Gudstjenesten, eftersom Sognets Beboere som Søfolk og Fiskere ikke have Heste og Vogn. Desuden var det og forbundet med mange Vanskeligheder, saavel for Kirkens Tjenere som for Menigheden, at faae de mange gudstjenstlige Handlinger, som forefalde

blandt en Folkemængde af over 2000 Sjele, udforte til begge Menigheders Tilfredshed i een Kirke. Saasnart jeg derfor blev tilstrækkeligen bekjendt med disse Forhold, og i Særdeleshed af Erfaring blev overbeviist om Agger Menigheds inderlige Trang til at see det gamle Sognesamfund gjenoprettet og befæstet, begyndte jeg med Sognets Beboere og med Andre, som kjendte Forholdene og interesserede sig for Sagen, at raadslaae om, hvorledes det tilsigtede Øiemeed bedst kunde haabes opnaaet; og indsendte jeg da, med anbefalende Erklæring, under 27de Mai 1836 en allerunderdanigst Ansøgning fra Agger Sogns Beboere til Hs. Majestæt Kongen, om at maatte faae en ny Kirke bygget paa et dertil udseet passende Sted, Østen for Øster Agger, Norden for den dertil førende Landevei, efter en medsendt Tegning, som Hr. Justitsraad, Herredsfoged de Fischer, der fra først til sidst har udviist den varmeste Deeltagelse for hele denne Sags Fremme, havde havt den Godhed at forskaffe fra Kjøbenhavn, og hvorefter Kirken nu ogsaa er bleven godt og smukt bygget. Tillige fulgte med Ansøgningen et Overslag paa Omkostningerne, ved hvis Affattelse saavel Hr. Justitsraaden som min trofaste Medhjelper i Embedets Gjerning, Skolelærer og Dannebrogsmand Worde, gik mig tilhaande med Raad og Daad. I denne Ansøgning androges da allerunderdanigst paa, at Bygningen enten maatte opføres paa offentlig Bekostning eller og for en Deel af den Sum, som til Sognet var indsamlet i Landet i Anledning af Stormfloden i Aaret 1825, men ikke strax blev opbrugt, hvorfor det Overblevne siden har staaet under det

Kongelige Danske Cancellies Bestyrelse, for at anvendes til at afhjelpe senere Vandskade; thi Vestervigklosters Eiere, som tillige eiede Agger Kirke, vare tidligere ved en Høiesterets Dom fritagne for at gjenopbygge denne Kirke. Ved allernaadigst Reskript af 15de November samme Aar behagede det da Hs. Majestæt at bifalde:

1. at der maatte opføres en Kirke paa den udseete Plads og efter den indsendte Plan;
2. at der af ovennævnte Sum maatte indbetales Sognet 2000 Rbdlr. med Renter fra Resolutionens Dato; men at, forsaavidt denne Sum ei maatte være tilstrækkelig, og det Øvrige ei ved frivilligt Tilskud kunde tilveiebringes, maatte Bygningen udsættes, indtil hiin Capital ved Renteoplag havde faaet den fornødne Forøgelse.

Bygningen skulde da foretages efter Licitation og under Stiftsøvrighedens Overtilsyn, ligesom og den for den nedbrudte Kirke indkomne Pengebeholdning, saavelsom de i Behold værende Ornamenter og Instrumenter dertil maatte anvendes.

Dette var nu altsammen meget godt; men naar jeg saa derefter hørte de Gamle i Menigheden klage over, at de paa denne Maade neppe vilde komme til at opleve den nye Kirkebygning, og betænkte, hvor sørgeligt det vilde være, om dette høist fornødne Værk skulde udsættes, og den forvirrede Kirkeforfatning vedvare, saalænge indtil Renterne kunde udgjøre de 7 à 800 Rbdlr., der efter Overslaget fattedes, fandt jeg mig forpligtet til at paaskynde Sagens Fremme, og indgik derfor under 28de Januar 1837 til Cancelliet

med et Andragende om, at det maatte tillades, ved Collect at søge indsamlet den manglende Sum, hvilket imidlertid ved Resolution af 28de Februar blev afslaaet. Da vi nu saaledes saae os indskrænkede til privat Bestræbelse for at faae den manglende Sum tilveiebragt ved frivillige Tilskud, lagde jeg i Herrens Navn Haand paa Værket, og udsendte Tid efter anden Anmodninger, undertegnede af mig og adskillige af Menighedens Medlemmer, til forskjellige, hvem vi troede Deeltagelse for Sagen, og Leilighed til at bevirke saadanne frivillige Bidrag tilveiebragte; og jeg maa tilstaae, at jeg heri ikke fulgte nogen bestemt Plan, men kun henvendte mig til saadanne Mænd, med hvem jeg allerede forud havde den Ære at staae i venlig Forbindelse, eller som jeg ved Beraadslagning med nærværende deeltagende Venner kom til at tænke paa. Da der imidlertid hengik temmelig lang Tid, inden vi erfarede noget synderlig heldigt Udfald af disse Bestræbelser, vilde sandsynligviis Sagen for det Første være bleven stillet i Beroe, dersom ikke Hr. Justitsraad Fischer atter havde bragt den i Gang ved med ædel Beredvillighed at indestaae for den Sum, der mueligen vilde komme til at mangle, naar Bygningen paabegyndtes i Sommeren 1838. Men jo mere slig Opoffrelse fortjener Paaskjønnelse, desto glædeligere maatte det jo være os, at det snart viste sig, at man ikke behøvede at gjøre Brug af samme, da der efterhaanden indkom til mig de, tildeels meget betydelige, Bidrag, som Regnskabet udviser — et Resultat, der saa meget desto mere maa kaldes glædeligt, da de betydeligste Bidrag tildeels indkom fra fremmede Egne,

da de Mænd, der tilveiebragte dem, for det meste vare mig og Menigheden personligen ubekjendte, og da der forhen har været givet saameget til Agger Sogn fra Landets forskjellige Egne. Da jeg nu altsaa saaledes, i Særdeleshed ved Dhrr. Biskopper Tage Müllers, Ollgaards, R. Mollers og Fogtmanns, samt Præsterne St. St. Blichers og Jørgensens Bestræbelser for at indsamle Bidrag, snart saae mig i Besiddelse af en Sum, der, i Forening med de 2000 Rbdlr. og sammes Renter kunde dække Omkostningerne, blev en Licitationsforretning over Bygningens Opførelse i Sommeren 1838 afholdt paa Hassing og Refs Herreders Thinghuus her i Vestervig Sogn den 19de Mai 1837, paa de iforveien approberede Conditioner; hvorved Hr. Consul Lützhofft i Thisted paatog sig dette Arbeide for 2700 Rbdlr., og dette Bud blev paa Stiftsøvrighedens Indstilling approberet af det Kongelige Danske Cancellie den 25de Juli samme Aar. Efterat jeg da under 21de August næstefter for Stiftsøvrigheden havde godtgjort, at jeg var i Besiddelse af de fornødne Midler til at kunne udrede Licitationssummen til den bestemte Tid, og desaarsag andraget paa, at Grundvolden maatte lægges samme Efteraar, og Bygningen opføres næste Sommer, behagede det bemeldte min høie Øvrighed under 8de September at tilmelde mig, at dette bifaldtes, og at Arbeidet saaledes under mit specielle Tilsyn kunde iværksættes.

Efterat da Grundvolden var bleven lagt i Efteraaret 1837, skulde Bygningsarbeidet have taget sin Begyndelse i April 1838. Da imidlertid den vedholdende strænge Vinter havde gjort det umueligt til den

Tid at have Bygningsmaterialierne paa Pladsen, og adskillige andre Forhindringer forsinkede Paabegyndelsen, blev samme udsat indtil i Begyndelsen af Juli Maaned, da Arbeidet begyndtes med Nedlæggelse af en Plade, forsynet med Hs. Majestæt Kongens Navneciffer og Datum, under den første Steen i Midten af Kirkens østre Endemuur. Imidlertid gik Arbeidet fra den Dag saa rask fra Haanden, at Krandsen allerede den 23de Juli kunde paasættes Bygningen, og hele Bygningen som fuldfærdig afsynes den 11te September, ved hvilken Synsforretning Bygningen i alle Maader blev befunden opført i Overeensstemmelse med Conditionerne, og blot nogle Smaamangler, som strax efter bleve afhjulpne, paavistes; ligesom jeg i det Hele har al Grund til at paaskjønne den Beredvilligheed, hvormed Entrepreneuren opfyldte ethvert billigt Ønske, der under Arbeidet af Tilsynet blev yttret, saavelsom den skaanende Bedømmelse, ja det opmuntrende Bifald, mine høie Foresatte have skjenket mine Bestræbelser under et Tilsyn, jeg, som aldeles uerfaren i Bygningsfaget, og dertil idelig beskjæftiget med mangfoldige Embedsforretninger, ikke uden Ængstelighed tiltraadte.

Da der nu saaledes Intet var i Veien for, at Kirken kunde anvendes efter sin Bestemmelse endnu i samme Efteraar, blev dens høitidelige Indvielse, efter min Anmodning, af min høiærværdige Biskop berammet til 15de Søndag efter Trinitatis den 23de September, og ved Herrens Velsignelse da og fuldført ved en Tale af Biskoppen fra Alteret, hvorefter jeg, som Stedets Præst, holdt Prædiken over Dagens

Tert i den nu indviede Kirke —, og skjøndt jeg fuldeligen føler, at min paa denne uforglemmelige Dag holdte Prædiken ingenlunde for sin egen Skyld kan have gyldigt Krav paa Opmærksomhed udenfor den Kreds, den nærmest gjelder, har jeg dog meent, at jeg ved dens Offentliggjørelse kunde aflægge et skyldigt Regnskab, for hvad jeg i Herrens Navn har tilsigtet og fremdeles vil stræbe at udrette til hans Ære, og hvorledes jeg agter at udvise min Taknemmelighed mod ham og mod dem, hvis Hjerter han har bevæget til at afhjelpe vor Kirkenød, saa ofte jeg mindes, hvordan han skjenkede mig den sjeldne Glæde, selv at være hans Redskab til at bygge ham et Huus til Opbyggelse for den Menighed, han har betroet til min Tjeneste — et Regnskab, der visseligen ikke er af mindre Vigtighed end det, jeg ved samme Leilighed aflægger for Gavernes Anvendelse; og derfor er det fornemmeligen jeg, med min høit ærede Foresattes Tilladelse, offentliggjør denne Prædiken i Forening med hans Indvielsestale. Blandt de ved denne Leilighed brugte Psalmer var Slutningspsalmen forfattet og gedhedsfuld tilstillet mig af Hr. Pastor St. St. Blicher i Spentrup, og da den, efter mit Skjønnende, saa smukt udtrykker, hvad netop denne Menighed paa en saadan Dag maatte føle, at den hører til et nogenlunde tro og levende Billede af vor lille Kirkefest, har jeg fundet det passende at lade den følge med Talerne.

Hvad angaaer den hellige Handlings udvortes Indretning, da var samme meget simpel. Kun 2 Personer fra hvert Huus i Sognet kunde for Pladsens Skyld indbydes, tilligemed saamange af Egnens

Embedsmænd og Beboere, som desforuden kunde rummes — en Bestemmelse, der betydeligen bidrog til at tilveiebringe Orden og Holdning under Gudstjenesten, og til hvis Overholdelse Stedets ærede Øvrighed med den største Beredvillighed bidrog.

Siden den Dag har Kirken uafbrudt været afbenyttet til Gudstjeneste, ligesom og Kirkegaarden, der næste Søndag af mig blev indviet ved den første Begravelse, siden er bleven afbenyttet efter sin Bestemmelse, og skulde Nogen af dem, der med Deeltagelse have fulgt dette Anliggende og erfaret dets Udfald, engang komme til at besøge Agger paa en Søn- eller anden Helligdag, tør jeg love for, at de skulle finde den lille, pene og lyse Kirke besøgt, og at Kirkefolkets Adfærd skal give Vidne om, at de vide at sætte Priis paa en ordentlig Gudstjeneste. Hvo vilde da ikke haabe, at nogen Frugt heraf ogsaa vil udvise sig i den Gudstjeneste, en Christen hver Dag og hvert Øieblik skylder sin Herre!

Da denne Kirke, skjøndt liden, er bygget i en ualmindelig, og, som mig synes, skjøn Stiil, vilde det have glædet mig at vedhefte disse Blade en Tegning af samme; men da vi i vor Afsondring savne Leilighed til at faae en saadan godt udført, og da vi ønske at anvende vor lille Pengebeholdning fra Regnskabet, foruden til Bekostningen af disse Blade, ogsaa til Kirkens indvendige Maling og nogle andre Prydelser, har jeg maattet opgive dette Ønske. At det Ydre af Bygningen er opført af solide Materialier, derpaa have vi allerede Beviis deri, at det forfærdelige Uveir, vi have havt i afvigte Vinter, aldeles ikke har beskadiget

Bygningen, medens det ellers anrettede saa mange Ødelæggelser i Egnen.

Skulde hos Nogen Interessen for dette Foretagende svækkes ved Forestillingen om, at Havet muligen om faa Aar vil ødelægge Egnen og adsplitte Sognet, da vil jeg henvise til, hvad Aggerboerne ved denne Forestilling pleie at sige: at vi i saa Tilfælde maae være desto skjønsommere for den Tid, vi endnu have Lov til at gaae i Kirke med hverandre, og desto flittigere til at benytte dette Gode, saalænge vi kunne; og at vi have faaet os en solid og smuk Kirkebygning for en ualmindelig moderat Sum og paa en meget glædelig Maade —, derom kan der vist ikke blandt de Sagkyndige være Spørgsmaal.

At jeg har Haab om, i sin Tid at see Kirken prydet med et Alterbillede fra en Mesterhaand istedenfor det gamle mindre skjønne, bør heller ikke forbigaaes, da dette er et nyt Bidrag til at bevise, at man ogsaa nu kan finde Udveie til værdige Prydelser endog for fattige Kirker.

Hvad nu angaaer Regnskabet for Indtægter og Udgifter ved denne Bygning, da er samme i sin oprindelige detaillerede Form bleven approberet af Stiftets høie Øvrighed, men udgives kun i summarisk Form, eftersom den udførlige Beretning om alle Givernes Navne vilde medføre større Bekostning, naar samme skulde i Trykken udgives, end vor lille Kassebeholdning kan bestride; hvorimod en skreven Fortegnelse paa alle Givernes Navne vil blive henlagt hos dem, der have indsamlet Bidragene.

P. L. Ingerslew.

Tale

ved

Agger Kirkes Indvielse.

Af

Biskop Doct. Theol. N. Fogtmann.

O! Gud, himmelske Fader! vær os naadig og vær os nær i denne Stund! Lad din hellige Nærværelse fylde dette Sted! Lad din hellige Aand fylde vore Hjerter og rense og styrke vore Sjele! Ja! lad dit hellige Ord oplyse og styrke vore Sjele i Jesu Christi Tro, i hans Kjærligheds Samfund og i Herlighedens Haab, til det evige Liv! Hør os, vor Fader, vi bede Dig for Jesu Christi Skyld og i hans Navn! Hør os, "vor Fader, Du som er i Himmelen."

Naade være med Eder og Fred fra Gud, vor Fader, og den Herre Jesus Christus!

I.

Dette Huus skal være et helligt Huus, det skal være et Guds Huus. Vi vide det vel, som Apostelen siger, at "Gud, som haver gjort Verden og alle Ting, som ere derudi, han, som er Himmelens og Jordens Herre, boer ikke i Templer, gjorte med Hænder;" *)

*) Apostl. Gjern. 17, 24.

vi vide det vel, at den alleſtedsnærværende Gud ikke indſtrænker ſin Nærværelſe til et enkelt Sted eller til enkelte Steder; thi „Himmelen er hans Throne og Jorden er hans Fødders Fodſkammel.“*) Vi vide det vel, at den ſande Gud ikke tilbedes kun paa dette eller hiint Sted; men den ſande Guds Tilbedelſe kan finde Sted allevegne i den vide Verden; thi Frelſeren har ſelv ſagt: „Gud er en Aand, og de, ſom ham tilbede, bør det at tilbede i Aand og i Sandhed.“**) Ja vi vide det vel, at Himmelens og Jordens Herre ikke boer i enkelte jordiſke Huſe, at Han, ſom har Himmelen til ſin Throne og Jorden til ſin Fodſkammel, ikke indſtrænker ſin Nærværelſe til noget Sted i Verden; og vi vide det vel, at Han, den Hellige, den Alfuldkomne, vil tilbedes i Aand og Sandhed; men alligevel have vi bygget Ham dette Huus; og Han har ſkuet det med Velbehag, og Han vil lade ſin Naade og Nærværelſe der kjendes og fornemmes af alle dem, ſom der tilbede ham i Aand og Sandhed; og Han vil lade ſin Velſignelſe derfra udgaae over de ſande Tilbedere, over dem, ſom i Bodfærdighed og Oprigtighed ſøge Naadens kraftige Hjelp og Frelſens himmelſke Troſt. Derfor ſkal dette Huus være et helligt Huus, et Guds Huus.

II.

Dette Huus ſkal være et helligt Huus, det ſkal være et Guds Huus. Thi endſkjøndt den ſande Gud ikke boer i et jordiſt Huus, endſkjøndt han ſelv har

*) Eſai. 66, 1. Matth. 5, 34–35.
**) Joh. Evang. 4, 24.

sagt ved Propheten: „Hvad er det for et Huus, som I ville bygge mig, og hvilket er det Sted, hvor jeg skal hvile?“ *) saa vil han dog, at der her paa Jorden skal være Huse, som ere ham allene helligede, hvor hans Navns Ære skal boe, hvor hans Ords Forkyndelse og hans Navns Paakaldelse skal have sit Fristed. Og Han, som opfylder alle Ting med sin allestedsnærværende Kraft, han opfylder ogsaa disse Steder, som ere indviede til hans Navns Ære, med sin hellige Nærværelse; og skjøndt han ikke selv trænger til at hvile paa disse Steder, saa lader han dog sin hellige Aand hvile over dem, som deri samles i hans Navn, og han lader dem finde Hvile i hans Samfund, ja lader dem finde Fred og Hvile for deres Sjele. See! derfor have vi bygget Herren dette Huus; og derfor skal det være et helligt Huus.

III.

Det er visselig godt, at der findes hellige Steder paa Jorden, at der findes Steder, som ere indviede til Guds Navns Ære; Steder, som vække Tanken om Gud og hans Rige, og som udelukke Verdens vanhellige Handel og forfængelige Væsen; Steder, hvor Guds Menighed kan samles i Stilhed, og hvor Guds Ord kan forkyndes med Kraft; Steder, hvor Guds Fred kan søges og findes midt i Verdens brusende Forvirring; Steder, hvor den himmelske Velsignelses Røst kan lyde i Herrens Navn til Styrke og Trøst for dem, som stride og lide paa Jorden. Ja! visselig er det

*) Esai. 66, 1.

godt, at der findes saadanne hellige Steder paa Jorden. Om saadanne Steder siger den hellige Sanger: „Een Dag i dine Forgaarde, o Gud! er bedre end ellers tusinde; jeg vælger hellere at være ved Dørtærskelen i min Guds Huus end at boe i de Ugudeliges Pauluner." *)

IIII.

Ja! een Dag i dine Forgaarde, o! Gud, er bedre end ellers tusinde. Een Dag, som gjør Tanken om Gud og hans Rige levende i os, er bedre end tusinde Dage, som leves uden Gud i Verdens Forvirring. Een Dag, som bringer os nærmere til Guds salige Samfund og lader os føle det evige Livs Kraft, er bedre end tusinde Dage, som leves i Verdens Forfængelighed, i bedragelige Lyster, i timelige, fortærende Sorger, i falske, tomme Glæder. Derfor er det godt, at der er hellige Steder, hvor vi kunne vorde frie for de jordiske, forfængelige Tanker og for de timelige, fortærende Sorger, og hvor vi frit kunne opløfte vort Sind til Gud og hans Rige, og hvor vi kunne høre Guds Ord og vederqvæges ved hans Naade og hvile i hans Fred, i vor Herres salige, fuldkomne og ufortabelige Glæde. Derfor skal dette Huus være et helligt Huus, et Guds Huus. Her skal Guds Navns Paakaldelse høres; og det vide vi, at „enhver den, som paakalder Herrens Navn, han skal frelses;" **) her skal Guds hellige Ord forkyndes; men det vide vi, at „salige ere de, som høre

*) Davids Ps. 84, 11.
**) Rom. 10, 13.

Guds Ord og bevare det;" *) her skal de høiværdige Sacramenter uddeles, og Guds Naade og Syndernes Forladelse og den Hellig-Aands Gave skal tilsiges og meddeles de troende Sjele; her skal Menighedens Bøn opsendes til den himmelske Fader, og hans Velsignelse skal ikke allene her høres; men hans Velsignelse skal herfra udgaae over dem, som her bede i Jesu Navn, som her styrkes til at leve i Jesu Christi Tro, og som vandre for Guds Ansigt i Oprigtighed.

V.

O! Gud, himmelske Fader, vær os naadig og vær os nær i denne Stund! Lad din hellige Nærværelse fylde dette Sted! Lad din hellige Aand fylde vore Hjerter og rense og styrke vore Sjele! Vi bede i Jesu Navn! Bønhør os for Jesu Christi Skyld!

Saa indvier jeg da i Kraft af mit hellige Embede dette Huus til et helligt Huus, til en christelig Kirke, til Guds Paakaldelse og Tilbedelse, i den hellige Treenigheds Navn, i Navnet Faderens og Sønnens og den Hellig-Aands! Amen.

Du, Himmelens og Jordens Herre! det er kun et lidet Huus, som vi have indviet til dit store Navns Ære; men Du vil dog lade din Herligheds Glands skinne deri, naar dine Børn her tilbede Dig i Aand og i Sandhed; thi din hellige Nærværelse retter sig ikke efter Husets Størrelse eller Forsamlingens Mængde. Nei! Herren haver selv sagt: „hvor to eller tre

*) Luc. 11, 28.

ere forſamlede i mit Navn, der er jeg midt iblandt dem." *) Ja! Du vil ogſaa være her tilſtede med din Naade, med din Velſignelſes Fylde, din Herligheds Rigdom. Du vil give dit Ords indviede Tjener Naade og Viisdom, at han kan forkynde dit hellige Ord med Klarhed og Kraft til Sjelenes Frelſe. Du vil være tilſtede med din Naade, naar Menighedens Medlemmer nedknæle for dette Alter, for dit Anſigt, for at modtage din Naades hellige Gaver. Du vil være tilſtede med den Hellig-Aands Naade, naar de ſmaa Børn frembæres i dette dit Huus, for at de ved den hellige Daab kunne gjenfødes til dit Rige. Du vil være alle dem naadig og nær, ſom her oprigtig paakalde dit hellige Navn. Ja! Du vil lade det vorde vitterligt for dine ſande Tilbedere, at „her er ogſaa Guds Huus, her er ogſaa Himmelens Porte." **) Du vil lade dem erkjende, at een Dag i dine Forgaarde er bedre end ellers tuſinde; thi fra Dig, vor Fader i Himmelen, fra Dig udgaaer alt det, ſom godt er, al god Kraft, al ſand Styrke, det ſande Lys, det ſande Liv, al ſand og varig Glæde, al Salighed i Tid og Evighed. Dig være Lov og Priis og Ære i al Evighed! Amen.

---

*) Matth. 18, 20.

**) 1 Moſebog 28, 17.

Prædiken

ved

Gudstjenesten efter den nye Kirkes Indvielse i Agger paa 15de Søndag efter Trinitatis, den 23de September 1838,

af

P. L. Ingerslew,
Stedets Præst.

Bøn.

Du veed det, Herre, himmelske Fader! hvor inderligen min Sjel haver længtes efter denne Dag, da jeg kan sige Dig Tak i Jesu Navn derfor, at dette Huus, bygget ved Din Velsignelse til Din Ære, er blevet indviet til at være Din elskelige Bolig, Din Æres Tabernakels Sted, som skal fyldes med Din Herlighed, der udskinner af Dit Ord, gjenlyde af Din Lov og Priis. — O! saa lad det skee og lykkes ved Din Naade: at vi — Ordets Tjenere og denne Menighed, hvem Bedeklokkens Malmtunge idag første Gang sammenkaldte til dette hellige, nysindviede Huus — allerede idag og siden stedse dybere og inderligere maae føle, at her er godt at være, at "een Dag her i Dine Forgaarde er bedre end ellers tusinde;" fordi Du, Herre Gud! er vor Sol og vort Skjold, giver os Naade og Ære og intet Godt vægrer os, men mætter os i Dit Hu-

ſes Gode med Dit Tempels hellige Ting; naar Dit Ord er os nær i vor Mund og i vort Hjerte og boer rigeligen iblandt os; naar det ved Din Hellig-Aands Naade oplyſer, gjenfoder, renſer, helliger, troſter, mætter og ſaliggjor vore dyrekjobte Sjele; naar det ikke vender tomt tilbage fra os, men fores, høres, bevares og bevæges ſaaledes i ydmyge, troende, taknemmelige og lydige Hjerter, at det kan gjøre os overflødige paa Retfærdighedens Frugter, Dig til Ære og Lov ved Jeſum Chriſtum, og blive os en Guds Kraft til Saligheb hos Dig.

"Fader vor, Du, ſom er i Himmelen o. ſ. v."

Text: Begyndelſen af Dagens Evangelium. Matth. 6, 24.

Indledning.

Naar jeg paa denne af mig og denne Menighed ſaa længſelfuldt forventede hellige Dag fremſtaaer for Herrens Aaſyn i denne nysindviede Helligdom, for, i min høiærværdige Foreſattes, i mine elſkelige Brodres og i min kjære Menigheds Nærværelſe at udtale de mangehaande Tanker og Følelſer, der have bevæget ſig i Sjel og Hjerte, inden denne Dag med ſin ſjeldne Høitid kunde komme, og leve deri, nu da den er kommen, da er der iſær een Hovedforeſtilling, ſom midt under Tankernes og Følelſernes bruſende Mangfoldighed befæſter ſig i min Sjel og mildeligen troſter og qvæger mit Hjerte, og det er den Foreſtilling og den velſignede Overbeviisning: "at dette Raad og

dette Værk" — hvorover vi idag holde Høitid — "er ikke af Menneskene, men af Gud, og vil derfor ikke blive forstyrret." (Ap. Gj. 5, 38.)

Tidt og ofte, naar jeg med vemodig Øjen betragtede Levningerne hist ovre af Eders gamle Kirke, og saae, hvorledes det samme brusende Hav, der ernærer Eder, efterhaanden bortskyllede den indviede Jord, hvori Eders Fædre havde haabet Hvile for deres Been, indtil Dommedag oplader Gravene; naar jeg saa derefter gik hen og gav Agt paa Eders Tale og Færd, og deraf fornam, at saa mange havde mere Sands for at rose sig af deres forrige flittige Kirkegang, end for at benytte den dem aabnede Adgang til vor store og rummelige Kirke, tiltale hverandre med Guds Ordet hjemme og bære dets Livsfrugter i deres Levnet; og jeg saa derefter betænkte, hvor mosommeligen jeg ofte har maattet tilkæmpe mig fornoden Tid, Kraft og Sindsroe til, under megen Svaghed og mange verdslige Bryderier nogenlunde at overkomme Ordets Tjeneste og Embedets Gjerning endog blot i den ene Kirke, og nu forudsaae, hvormeget Arbeidet, og vel ogsaa Fortrædelighederne vilde forøges, baade førend denne Dag kunde komme, og efter dens Komme — da sank mit Mod, min Lyst og min Kraft til at lægge Haand paa dette Værk, og jeg tvivlede da om, at Herren vilde lade det lykkes ved min Haand og kalde mig til, her at faae et Huus bygget til hans Ære.

Men naar jeg saa hørte Eders Gamle saa bitterligen klage over, at de aldrig kunde komme til Kirke; naar jeg saae Eders Børn forvildes, medens de kun enkelte Gange hørte og læste om Herrens Dag

og dens hellige Bestemmelse, men næsten aldrig kunde faae noget helligt, festligt Søndags-Liv at see, eller smage dets Sødhed; naar jeg var Vidne til, at Herrens Dag var bleven saa sogn og vanhelliget blandt Mængden af de Borne, at de, i gyselig Forglemmelse af, hvorfra al Velsignelse kommer, brugte den til Hverdags-Gjerning — kort: naar jeg skjønnede, at Eders fra Arilds Tid saa inderligen forbundne Kirke-Samfund saaledes truedes med indvortes og udvortes Sønderlemmelse og Opløsning — da oplivedes igjen den slumrende Tanke om, at prøve paa at faae Herrens Huus gjenreist for Eder og Eders Børn, og Haabet om, at Herren vilde give Lykke dertil, naar det begyndtes og fuldførtes i hans Navn.

Og see: "det er skeet af Herren, skjøndt det i Begyndelsen syntes underligt for mine og vistnok ogsaa for Eders Øine." Han, som har Kongers og alle Menneskers Hjerter i sin Haand, boiede vor Konges Øre til vor Bøn, vakte Nidkjærhed for Eders Kirkesag hos Eders nærmere og høiere Øvrighed, aabnede Eders fremmede Medborgeres Hjerter og Hænder til virksom Deeltagelse i at afhjelpe Eders Trang; saa at det kjendeligen saaes, at Sagen efter Herrens Villie skulde fremmes, og at jeg nu, da den er bleven fremmet, i mit Ansigts Bluset maa sige: "ikke os, Herre! men Dig alene være Æren!" thi vi vare kun ringe Redskaber i Din Haand, som "maa bygge vort Huus, om vi ikke skulle bygge forgjeves;" og hvo ere vi, at vi skulde have vovet, "at ville stride imod Dig!"

Men naar vi nu da idag, i glad Forbauſelſe over Herrens oienſynlige Velſignelſe over dette Værk, opſende vor Tak til ham derfor, at der endnu kunde bygges en Kirke her paa Veſterhavets øde Strand for en liden fattig Menighed; medens de Fleſtes Tanker trindt i Landet meeſt ere ſysſelſatte med at faae den verdslige Nød afhjulpen, og Landets Kirker mangensteds kun kummerligen kunne holdes vedlige ved Lovens Tvang, og kuns ſparſomt beſoges af Tvang og Vane; naar denne vor Tak er dobbelt inderlig, fordi Herren lod Værket fremmes, ikke ved tvungne Paalæg eller forhadte Tryglerier, men forſt derved, at I ønſtede dertil at anvende en god Deel af det, Eders Medborgere tidligere have ſammenſkudt til Eders Huſes Indflytning fra Havet — fordi I følte, at det kun lidet hjalp Eder, at I ſelv boede i trygge Huſe, naar Herren og hans Ord vare huusvilde iblandt Eder — og dernæſt ved chriſtne Menneſkevenners Godhædighed og ved Chriſten-Øvrigheds virkſomme Biſtand; naar vi — ſiger jeg — paa denne Dag, da dette Huus af Herrens ypperſte Tjener i Stiftet høitideligen er blevet indviet til hans hellige Tjeneſte, bringe ham Førſtegrøden af vor forenede Tak og Priis, og ſige: "Vore Sjele love nu Herren, og Alt, hvad" "inden i os er, love hans hellige Navn! Vore Sjele" "love nu Herren, og glemme ikke alle hans Velgjer-" "ninger imod os! Han, ſom nu vil forlade os alle" "vore Misgjerninger, og læge alle vore Sygdomme!" "Han, ſom har gjenløſt vort Kirke-Liv fra Fordærvelſen," "og kronet os med Miſkundhed og Barmhjertighed!" "Han, ſom her vil mætte vore Sjele med ſine him-"

"melſte gode Ting i Chriſto Jeſu, og gjøre os aande=" "ligen unge igjen, ſom Ørnen" (Pſ. 103) — hvor= med ſkulle vi da bedre takke ham, end dermed, at vi allerede idag her ganſke hellige os til hans Tjeneſte?

Velan da! vor Text giver os dertil den ſkjønneſte Anledning; thi den begynder med de Ord, der, ſom mine andægtige Tilhørere iblandt Eder vide, ſaa ofte af mig ere blevne indſkærpede ſom Udtrykket for ær= lig levende Chriſtendom: "Ingen kan tjene to Herrer;" "thi han ſkal enten hade den ene og da elſke den" "anden; eller han ſkal holde ſig til den ene og da" "foragte den anden." I disſe Ords Lys ville vi da, med den Hellig=Aands naadefulde Biſtand, i vor Her= res Jeſu Navn betænke:

1) Hvorledes ſkal jeg her tjene denne vor eneſte rette Herre alene? og
2) Hvorledes ſkulle I ved denne min Tjeneſte bere= des til at tjene ham alene?

1) "En Lærer i Menigheden ſkal holde faſt ved" "Ordet, være trofaſt i Lærdommen, at han kan være" "mægtig til baade at formane formedelſt den ſunde Lær=" "dom og at overbevise dem, ſom ſige imod — han maa" "ikke blive ulydig og tale forfængelige Ting og be=" "drage Sindet — ikke lære det, ſom ikke bør læres," "for ſlet Vindings Skyld — han maa være ſund i" "Troen og ikke agte paa Fabler og Menneſkebud, ſom" "afvende ſig fra Sandheden." Denne Apoſtelen Pauli hellige Formaning (Tit. 1, 9. 10. 11. 13. 14.) vil jeg da tage til Hjerte for den Herres Aaſyn, ſom "agtede mig at være tro, og ſatte mig ogſaa til dette

Embede," og for den Menigheds Aasyn, for hvem jeg nu og her skal være hans Ords Tjener. Jeg vil ikke her "tjene to Herrer" — ikke Gud og Mammon, ikke Christus og Belial, ikke Tro og Vantro, ikke Lys og Mørke, ikke Christi Aand og denne Tids Aand, ikke Christi Lærdom og Menneske-Lærdom tillige; men, saasandt jeg veed, at Du, min eneste rette Herre! har kaldet mig til denne Tjeneste, at fra Dig kommer al Naadegave dertil, al Velsignelse derved, og at Du alene kan domme en ret Dom derover og i sin Tid skjenke Naadelønnen derfor — saasandt vil jeg her med al den Gave og Kraft, Din Naade dertil vil skjenke paa min troende Bøn, ærligen tjene Dig alene paa dette Sted og overalt i denne Menighed, hvorhen jeg kommer, som Dit Ords Tjener. Derfor vil jeg da heller aldrig her "skamme mig ved Evangeliet om den i Kjødet komne, korsfæstede Jesus Christus;" skjøndt jeg veed, at det ogsaa nu er, og altid bliver, Verdens selvkloge Vise en Daarlighed og Verdens hovmodige Gjerningshellige en Forargelse, og kun kan behage dem, naar det udvandes i Tidens Menneske-klogt og derved taber sin Kraft; men, som jeg — takket være Din Naade! — selv troer det med Hjertet til Retfærdighed, uforskyldt af Naade, saaledes vil jeg tale og bekjende det med Munden som det eneste Raad til Synderes Frelse og Salighed for hver den, som troer. Derfor skal ogsaa her den af den Hellig-Aand undfangne, ved Fødsel af Jomfru Maria i Kjødet komne, korsfæstede, til de Dødes Rige ned-farne, gjenopstandne, himmelfarne, ved Faderens Høire siddende, sin Kirke almægtig regjerende og beskyttende,

til Dommen gjenkommende Guds og Menneskens Søn, Jesus Christus være baade Begyndelsen, Midten og Enden af alt, hvad jeg her ved hans Hellig-Aands Undervisning og Paamindelse vil prædike. Thi jeg troer af mit ganske Hjerte, at han "er bleven os af Gud til Visdom, Retfærdighed, Helliggjørelse og Forløsning;" og derfor skal al Aandens Lærdom til at "overbevise Verden om sin Synd, om den christelige Retfærdighed, og om Dom," være bygget paa den eneste Grundvold, som kan lægges: "Jesus Christus, igaar, idag og til evig Tid den samme." Uden om dette Navn vil jeg da her intet tale til Lærdom, Undervisning, Formaning, Rettelse, Trøst og Salighed. Jesu Navn og Korsets Ord vil jeg først slynge som en Brand ind imellem den store døbte Flok, der "nævner sig efter det, og dog ikke vil afstaae fra Uretfærdighed" — om det først forfærdende, sønderknusende kunde trænge i Synderens Hjerte, og med Guddoms Tordenrøst sige: Hvor kan du dog, forvildede Sjel! holde dig for en Christen, et elskeligt Guds og Lysets Barn, en haabefuld Arving til det evige Liv i Christo, fordi du engang, før du vidste det, blev i Daaben antagen og benaadet dertil, siden af Bøger udenad har lært at opramse noget af det, en Christen skal troe og gjøre, og derefter een eller to Gange om Aaret kommer og bøier Knæ ved Herrens Alter og med Munden annammer hans hellige Nadveres synlige Elementer; naar dog al den Forbandelse af gudsbespottelige Ord, der fra dit Hjerte udgaaer gjennem dine Læber, og af Mørkets Gjerninger, der beskæmme dit Levnet, klarligen vidner om, at der er slet ingen

sand og levende christelig Tro, Gudsfrygt og Kjærlighed i dit Hjerte; men at du hører til de falske Navn-Christne, der, værre end Hedningerne, træde Guds Søn med Fødder, vanhellige hans Pagts Blod, bespotte hans Naades Aand, og derfor ikke have Andet at vente af ham end en gruelig Dom og en brændende Nidkjærhed, som skal fortære de Gjenstridige.

Men naar saa det tugtende Ord har udrettet sit Straffe-Embede, naar de arme Syndere ikke længere forhærde Hjerterne derimod og stampe imod den Braad, det fæster i Sjelen, da vil jeg med inderlig Hjertens Glæde gribe og bruge den "listige Hyrdestav" (Zach. 11, 7), som min Tjeneste i Jesu Evangelium rækker mig til at "frelse det Fortabte, læge det Sønderbrudte, tilbagefore det Vildfarende — ja til at troste Dit Folk, o Herre!" med det livsalige Himmelbudskab om "Naaden og Sandheden i Christo Jesu," om ham, som gav sit hellige skyldfrie Liv til en Gjenløsnings Betaling for vore Synder," som, "skjøndt han ikke vidste af Synd, blev gjort til Synd for os; paa det vi skulle vorde retfærdige for Gud ved Troen paa ham." Denne uforskyldte Naade i Christo vil jeg ubetinget tilsige Enhver, som "fattig og ydmyg i Aanden, bedrøvet efter Gud, hungrende og tørstende efter en bedre Retfærdighed end de Skriftkloges og Pharisæernes," af Hjertet troer paa ham, og giver Afkald paa al anden Retfærdighed end den, der uforskyldt af Guds Naade skjenkes bodfærdige Syndere, formedelst Troen paa hans Blod.

At jeg nu, jo mere levende denne Korsets Prædiken ved Naaden bliver paa min Tunge, desto vis-

fere maa berede mig paa en haard Dom af Verdens Mennesker, hvem den altid bliver en Forargelse — dette skal ogsaa være mig en "saare ringe Ting" (1 Cor. 4, 3.); da jeg veed, "at Herren er den, som alene skal og kan fælde en gyldig Dom over sine Tjenere" i Henseende til Forelsen af Ordets Embede, og "Ingen skal domme for Tiden, da han kommer at aabenbare Hjerternes Raad" og domme Enhver efter det Ord, han lader prædike iblandt os. Men, at Ingen af Eder, for hvem jeg her skal prædike, skal faae Grund til at mene, at jeg selv vil tage den Naade forgjeves, som jeg prædiker for Eder, da skal det være mig en saare stor og vigtig Ting, hvorledes I domme om mit Levnet og min Omgængelse iblandt Eder; og denne vil jeg ved den Naade, som mig er givet, stræbe at føre saaledes i Kjærlighed, Reenhed og Retsindighed, at jeg dermed kan tilstoppe Bagvaskelsens Mund, og, frimodig for Menneskene, skjondt ydmyg for Gud, sige til min Hjord: "Vorder saaledes mine Efterfølgere, som jeg er bleven Christi" fra den Stund jeg har begyndt, "ikke mere at leve mig selv; men Christus at leve i mig;" og at I, naar jeg her har nedlagt min Hyrdestav, ved min Grav kunne sige til hverandre:" Lader os komme vor Veileder ihu, som forkyndte os Guds Ord, og naar vi betragte Udgangen af hans Vandel, da lader os efterfølge hans Tro." (Ebr. 13, 7).

Saaledes, o Du Sjelenes Overhyrde og Biskop! vil jeg idag, for Dit og for min jordiske Overhyrdes Aasyn, hellige mig til, i Din Sandhed og Kjærlighed "at føde denne Din Hjord, som Du forhvervede med

Dit Blod" (Ap. Gj. 20); saaledes, o himmelske Sædemand! vil jeg her idag hellige mig til, i alle Hjerter, som ere af Sandhed, at udsaae Dit Ords rene Himmel-Sæd — lad det her ogsaa ofte skee "med Taarer", lige dem, Du fældte over Dit eget Folk — den skal dog engang opskyde og voxe til en Overflødighed af Retfærdigheds Frugter, til Din Ære," saa der kan blive Høst med Frydesang i Herlighedens Rige; saaledes, o Du store Sjeledrager! vil jeg fra idag af her paa Dit Ord udkaste Dit Garn paa Menneskehjerternes dunkle, brusende Dyb. Jeg vil kappes med Fiskerfolket i at være tro og flittig i min Fiskerhaandtering, som de i deres; og hvad enten det i Tiden seer ud til Nat eller til Dag, vil jeg fast stole paa, ikke at arbeide forgjeves, men at det vil skee, hvad en kjærlig Broder i Christo engang har ønsket over mig:

"At Sandheds gode Aand"
"Skal mig gjennem Labyrinthen følge,"
"Lære mig, i Livets store Bølge"
"At udkaste Redningsbaand,"
"Og — som Fiskerne i Herrens Dage —"
"Menneske til Frelsens Bredde drage."

2) Men, hvorledes skulle saa I, Christne af denne Menighed! ved denne min Tjeneste her beredes til "at tjene Eders eneste rette Herre," som os kjøbte med sit Blod; saa I ikke dele hans Tjeneste med nogen Andens?

See! heller ikke jeg vil her tie med de berømte hellige Ord, som ved saadan Leilighed pleie at anfø-

res: "At den Høieste, som har Himlen til sin Throne"
"og Jorden til sin Fodskammel — han, hvem Him-"
"les Himle ikke indslutte — boer ikke blot i disse"
"Huse, som ved vore Hænder bygges til hans Ære;"
"at han slet ikke kan tjenes med Menneskehænder,"
"som den, der skulde have Noget behov af os; efterdi
"han selv er den, som giver Alle Liv, Aande og alle"
"Ting" (1 Kong. 8. Cf. 66. Ap. Gj. 7 og 17 Cap.) Naar I derfor fortælle mig om Eders fordums flittige Kirkegang histovre, og ytre Frygt for, at denne Kirke, skjøndt den er større end hiin, ikke vil kunne rumme den tilstrømmende Mængde; da veed I, at jeg ikke pleier at lægge megen Vægt herpaa, men at henvise til Tiden og Frugten. Men derfor vil jeg dog ikke idag ivre meget mod en Vildfarelse, hvormed det i vore Dage visseligen ikke har nogen Nod: den, at sætte formegen Priis paa den blotte udvortes Gudstjeneste; men jeg vil meget mere sige: Give Gud i Jesu Navn sin Hellig-Aands Naade til, at Eders Ord maae sandes, saa at her hver Herrens Dag maa blive saa vidt Hjerte-Rum, at her bliver knapt Huus-Rum, saalænge Herrens Ord her lyder reent og ret, livligt og salvelsesfuldt, saalænge de hellige Sacramenter her retteligen forvaltes, og Alting skeer ordentligt og opbyggeligt; thi hvorledes skulle I, "som Herrens Dyrekjøbte, ære ham med Eders Aand, naar I ikke engang ville ære ham med Eders Legemer, som ogsaa høre ham til?" (1 Cor. 6, 20). Visseligen er Herrens Dag med hans Ord, hans Bøn, Lovsang, Sacramenter og Velsignelse givet os, for at bruges flittigen til vor aandelige Vært, og ikke

for, efter vort eget Tykke og Leilighed, at ombyttes med Ager, Fiskergarn, Kjøbmandskab og verdslig Huusholdning. Visseligen vil han her lade sit Ord lyde, for at I skulle høre det; og hvorledes skulde I kunne "troe det med Hjertet til Retfærdighed, og bekjende det med Munden til Salighed, naar I ikke engang vilde høre det?" hvorledes skulde I — som I veed, han kræver af Sine — for at tjene ham, være villige til, naar han forlanger det, for hans Skyld at fornegte og forlade alt Andet, naar I ikke engang paa den Dag, han udelukkende har helliget til sin Tjeneste, vilde forlade Eders Fiskergarn og troe, at I vinde mere derved, end al Havets og Jordens Rigdom kan betale? Derfor forbyde Herren i Naade, at I nogensinde skulde høre og følge de blinde Veiledere og Leiesvende, der, selv lunkne for deres hellige Embedsgjerning, ved deres forfængelige Snak om en fornuftig indvortes Gudsdyrkelse, adskilt fra den udvortes, ville gjøre Eder ligegyldige ved de Christnes egne Forsamlinger og døve for Kirkeklokkens Kalden herhen, hvor hans Ord rigeligen skal boe, hans Herlighed klarligen deraf udskinne; ja hvor han selv, naar vi tiltale hverandre med Psalmer, Lovsange og aandelige Viser, sjungende og legende yndeligen for ham i vore Hjerter, vil boe midt iblandt sit Eiendoms Folks, sit aandelige Israels Lovsange;" thi skete dette: bleve I snarigen smittede af denne Tids lunkne Ligegyldighed for den rette christelige udvortes Gudstjenestes Velsignelser, da var det sandeligen forgjeves, at Herren har bygget dette, nu til hans Tjeneste indviede Huus til Eder; thi da bleve I snart som døde Lemmer paa Herrens Menig-

heds Legeme, der ingen Deel have i Legemets Livskraft, ja som visne Grene paa hans Vintræ, der ikkun due til at afhugges og opbrændes; da vare I ikke længere "levende Stene i det hellige Herrens Tempel, som, opbygt paa Apostlers og Propheters Grundvold, har Jesus Christus selv til Hovedhjornesteen — til, her og hisset, at være en Guds Bolig i Aanden." (Eph. 2, 20.)

Dog — hvorledes skulde jeg kunne blive staaende herved? hvorledes her kunne glemme, at ikke alene de Dage og Timer, vi her tilbringe, men alle vore Dage, Timer og Øieblikke, med alle deres Tanker, Følelser, Ønsker, Attraaer, Forsætter, Beslutninger og Idrætter, i Lys saavelsom i Lon, ene og alene tilhøre den Herre, hvis dyrekjøbte Eiendom vi ere, og hvem vi ene derfor skulle tjene her, for at vort hele Liv, i Lighed dermed, udelukkende kan helliges til hans Tjeneste?

Her skal Ordets rene Sæd saaes i Eders Hjerte-Ager; men der hjemme i Eders Huse, der ude under Eders travle Færd til Lands og Vands, skal det vise sig, om det tilbørligen har fæstet Rod — ikke er blevet liggende paa Overfladen og borttaget af Fjenden, ikke er faldet paa Klippegrund, til at visne i Fristelsens Hede, ikke er blevet ynkeligen qvalt af de verdslige Begjeringers giftige Torne, men, velbevaret og mindeligen, ved Naadens Aands Solskin og Dug, bevæget i gode og smukke Hjerters velfredede rensede og dyrkede Grund, har gjort Hjerterne grødefulde til at bære en Velsignelses-Fylde af gudvelbehagelige Ord og Gjerninger, ham til Ære og Lov

ved Jesum Christum. Her i Herrens Huus skulle I ved Ordet, Sacramenterne og Bønnen oplyses og helliges til, retfærdiggjorte uforskyldt af Guds Naade ved Troen, at gaae hjem til Eders eget Huus; men at dette er skeet Eder ved Herrens Naade: at I virkeligen her have tilegnet Eder en Retfærdighed, som, bedre end Pharisæernes og de Skriftkloges, kan gjelde for Gud — have ombyttet Eders egen Retfærdigheds Pjalter med Christi Retfærdigheds rene og skinnende Klædebon — det skulle I vise dermed, at hele Eders Liv mere og mere bliver fornyet til en hellig, aandelig, christelig-fornuftig Gudstjeneste, som skinner af Jesu, Eders Herres hellige Dyder; saa at det deraf kan skjønnes, at I "agte alt Andet for Intet derimod, at I kunne vinde Christum og findes i ham — kjende ham og hans Opstandelses Kraft og Lidelsers Samfund — vorde ham aandeligen ligedannede i Død og Opstandelse — saa I for hans Skyld hellere end gjerne glemme, hvad der er bag ved, og, rækkende efter det, som er foran, ile mod Maalet: til Klenodiet, som hører til Guds Kald herovenfra i Christo Jesu — som de, hvis Borgerskab er i Himlen, hvorfra I saaledes gladeligen kunne forvente Frelseren, den Herre Jesum Christum, til at forvandle Eder ogsaa legemligen til Ligedannelse med hans Herlighed" (Phil. 3.), ja saaledes, at I i Eders hele Aasyn, Tale og Færd aabenbare, at I her stedse mere lære at kjende og tilegne Eder de levende Christnes med Christo forborgne Liv i Gud; da man ved Omgang med Verden, uden at besmittes deraf, ved Rigdom i Fattigdom, Glæde i Bedrøvelse, stille og

mild Taalmodighed i Trængsler, ubøielig Strenghed og Nidkjærhed mod al Synd og Djævelskab, men mild Forsonlighed og kjærlig beskeden Godgjørenhed mod egne Fjender — kort: ved en himmelsk Vandel midt imellem Verdens Synd og Ondskab, og ved en Velsignelses-Fylde af Kjærligheds-Gjerninger, hvorfor man i sit Ansigts Blusel giver al Æren til den Gud og Herre, hvis Naades-Kraft udretter alt Godt i vor Skrøbelighed — afvinger Verden Høiagtelse, skjøndt den hader vor Herre, vor Tro, vort Vidnesbyrd, tilstopper dens onde Bagvaskelser, og klarligen beviser, at den, "som er i os, er større end den, som er i Verden;" ja, da man ved et saadant nyt helligt Liv i Christo fører det uigjendrivelige Vidnesbyrd for den Herre, man tilhører og tjener, uden hvilket alle de andre ere uden Kraft, og daglig mere bliver sig selv bevidst som den, der, dygtiggjort ved hans Naade til de Helliges Arvedeel i Lyset, hisset skal tjene ham endnu bedre i evig Ufkyldighed og Salighed.

Skeer ikke dette, ville I derimod "tjene to modsatte Herrer;" saa at I blot her, var det endog hver Søndag, vilde tjene Herren med Læbers Klang, eller i det høieste med flygtige Andagts-Rørelser, for hist ude — heelt eller halvt — desto mere ustraffet at overgive Eder til Verdens, Syndens, Djævelens Tieneste i Løgn, Bedragerie, Gjerrighed, Løsagtighed, Drukkenskab, Banden og Sværgen, og andre Mørkets Gjerninger — da gjøre I dette hans hellige Bedehuus, som for Eders Skyld nu er indviet til hans Tieneste alene, til en Røverkule — som Eders Hjerter da allerede ere dette — og da kan visseligen af hver af

os, som i gudelig Hensigt har taget Deel i at bygge det til Eder, intet Andet ventes eller christeligen ønskes, end at det snart, lig dets Forgænger hist ovre, vil blive overgivet til Uldslettelsens Dom og ikke ladeS Steen paa Steen deraf.

Dette ville da Du, o Herre! som lod vort Bygningsarbeide ved Din Velsignelse lykkes, i Naade forbyde! Vaag selv over dette hellige Huus, og lad Din Herlighed saaledes fylde det, at Folket herfra kan udgaae oplyst, helliget, opbygget, styrket og trøstet ved Din Naade, til at "forkynde Dine Dyder, som kaldte os fra Mørket til Dit vidunderlige Lys;" ja at de saaledes her maae lære at troe paa Lyset, medens det skinner iblandt dem, at de selv kunne vorde et Lys i Herren," vandre som Lysets Børn og bære Din Aands Frugter i al Godhed, Retfærdighed og Sandhed," indtil De samles til Dig i Lysets Hjem, til at mættes med evig Glæde i Dit Ansigts Beskuelse!

"Lad det kjendes, Herre god!
Huset her staaer saa i Fod
Paa den sande Klippe.
Leve lad dets Blomsterkrands,
Straale lad det i Din Glands,
Aldrig lad det glippe!

Regn os til Dit Vennelag,
Under vort, det ringe, Tag
Værdiges at træde;
Hør vor Bøn og hør vor Sang,
Giv Din Fred sin rette Klang!
Os vor Herres Glæde!

Og Du, gode og værdige Hellig-Aand, Ledsager, Sjeleſørger, Trøſter ja Al-Virker i Jeſu Chriſti Kirke paa Jorden, indtil Dagenes Ende:

Udlok af Chriſti Kirke-Fjeld
Til os det honningføde Væld —
De ſande Glæders Kilde;
Saa, for al Verdens Gods og Magt,
Dens Ære, Viisdom, Lyſt og Pragt —
Vi Dig ei miſte vilde.
Tone, throne
Lad i Barmen
Guddoms-Varmen,
Faſt omfavnet
Med Din Ild i Jeſus-Navnet!

Alt, hvad i Jeſu Navn vi ſaae,
Lad Naade-Solen ſtinne paa,
Og Himmel-Duggen væde;
Saa det, ſkjøndt Jorden før var gold,
Maa groe, og give mange Fold
Af Frihed, Lys og Glæde!
Lydig, dydig
Kjær ad Freden
Menigheden
Med Din Styrke
Skinne ſom et Lys i Mørke!

Lad Sandhed os for Die ſtaae,
Og Barne-Hjertet kjærligt ſlaae

Ved alt hvad vi begynde
Giv kjendelig hvert Christen-Værk,
Som vidner om, vor Aand er stærk,
Beskedenhedens Ynde!
Ror os, for os,
Efter Syne
Lad os stevne,
Lad os stige
Sagte op til Himmerige!
Amen!

(Versene ere tagne af Grundtvigs Sangværk.)

Pſalme

ved

Agger Kirkes Indvielſe den 23de Sept. 1838.

Mel. Vor Gud han er ſaa faſt en Borg.

Uendelige! Du, hvis Navn
Ei Himles Himle fatte,
See! Dig til Ære, os til Gavn,
Vi dette Tempel ſatte.
O! Du Almægtige!
Du Enevældige!
Nu i Din Varetægt
Det ſtaae fra Slægt til Slægt,
Til alle Dages Ende!

Dig, ſom betæmmer Havets Vold
Og binder Stormens Vinge,
Vor faſte Klippe og vort Skjold!
Vor Tak og Priis vi bringe.
Vor Bøn paa Nødens Dag,
Igjennem Stormens Brag
Og Bølgens vilde Bruus,
Vi her fra dette Huus
Op til Din Throne ſende.

Du, ſom til Havet haver ſagt,
Hertil Du Dig tør ſtrække:
Med egen ubegrændſte Magt
Du diſſe Mure dække!
Din Miſkundhed lad ſee,
Du Allforbarmende!
Dæk her Dit Naadesbord!
Giv at Dit Livſensord
Maa alle Sjele mætte!

Du, ſom paa Havet træde kan,
Og i Orkaner blunde,
Vi, Jeſu! førte ved Din Haand
Mod evigt Havblik ſtunde.
Os lede tryggelig
— Trods Fjendens Vold og Svig —
Dit Lys paa Livets Sø,
Til vi fra Verdens Ø
I Himmerig maae havne!

St. St. Blicher.

Ex

af Regnskabet over Indtægter og Udgifter 15de November 1836, afvigte Sommer

Indtægt.

	Sølv		
	℔	ß	β
I.			
Auctionsbeløbet for de af den gamle Kirke bortsolgte Dele	125	–	2
II.			
1. De ved Reskript af 15de Novbr. 1836 allernaadigst bevilgede	2000	–	–
2. Renterne af denne Capital fra fornævnte Dato, indtil Udbetalingerne fandt Sted	117	5	6
III.			
De frivillige Tilskud:			
1. Fra Ribe Stift ved Biskop Tage Müller	399	2	$\frac{3}{5}$
2. Fra Wiborg Stift ved Biskop Ollgaard	82	5	3
3. Fra Laaland ved Biskop R. Moller	49	2	6
4. Fra Aalborg Stift ved Biskop Fogtmann med Flere	88	2	–
5. Fra Randers og Omegn ved Pastor St. St. Blicher	40	–	–
6. Fra Roeskilde ved Pastor Jørgensen	10	–	–
Summa Indtægt	2912	5	$1\frac{3}{5}$

tract

ved den i Følge allernaadigst Reſcript af nyopbyggede Kirke for Agger Menighed.

Udgift.

		Sølv		
		Rbd	ß	ß
1.	Licitations-Summen til Entrepreneuren, Hr. Conſul Lützhoft	2700	–	–
2.	Kjørſler: Bjelkerne at føre fra Krik til Byggepladſen, Steen til Grundvolden og Kirkegaardsdiget ſamt Tørv til ſamme, Vand til Kalkens Lødſkning; ſaa og for Kirkegaarden at afmærke	67	5	3
3.	Flere Synsforretninger over de paa Byggepladſen fra Tid til anden henførte Materialier	9	5	8
4.	En Metalplade med Inſcription til Nedlægning i Kirkens Grundvold, Alterets Beklædning, et Par Vox-lys, en Ramme til Døbefonten og en Gravſkuffe	19	2	3
5.	Kirkegaardsdiget at lægge	32	–	–
6.	Port og Laage for Kirkegaarden, ſom efter Accord opſættes tidlig i dette Foraar og hænges ved Steenpæle	16	2	13
7.	Brevporto og Bud i Kirkens Anliggender, ſamt en lille Douceur til Haandværksfolkene	17	3	15
	Summa Udgift	2863	1	10

Ballance.

Indtægt	2912 ℔ 5 ℔ $1\frac{3}{5}$ ß
Udgift	2863 – 1 – 10 –
Beholdning	49 ℔ 3 ℔ $7\frac{3}{5}$ ß

Saaledes rigtigen extraheret af Hovedregnſkabet, bevidner

P. L. Ingerslew.

At det aflagte documenterede Regnſkab er revideret og rigtigt befundet, atteſteres.

Aalborg den 22de April 1839.

A. Bluhme. **Fogtmann.**

